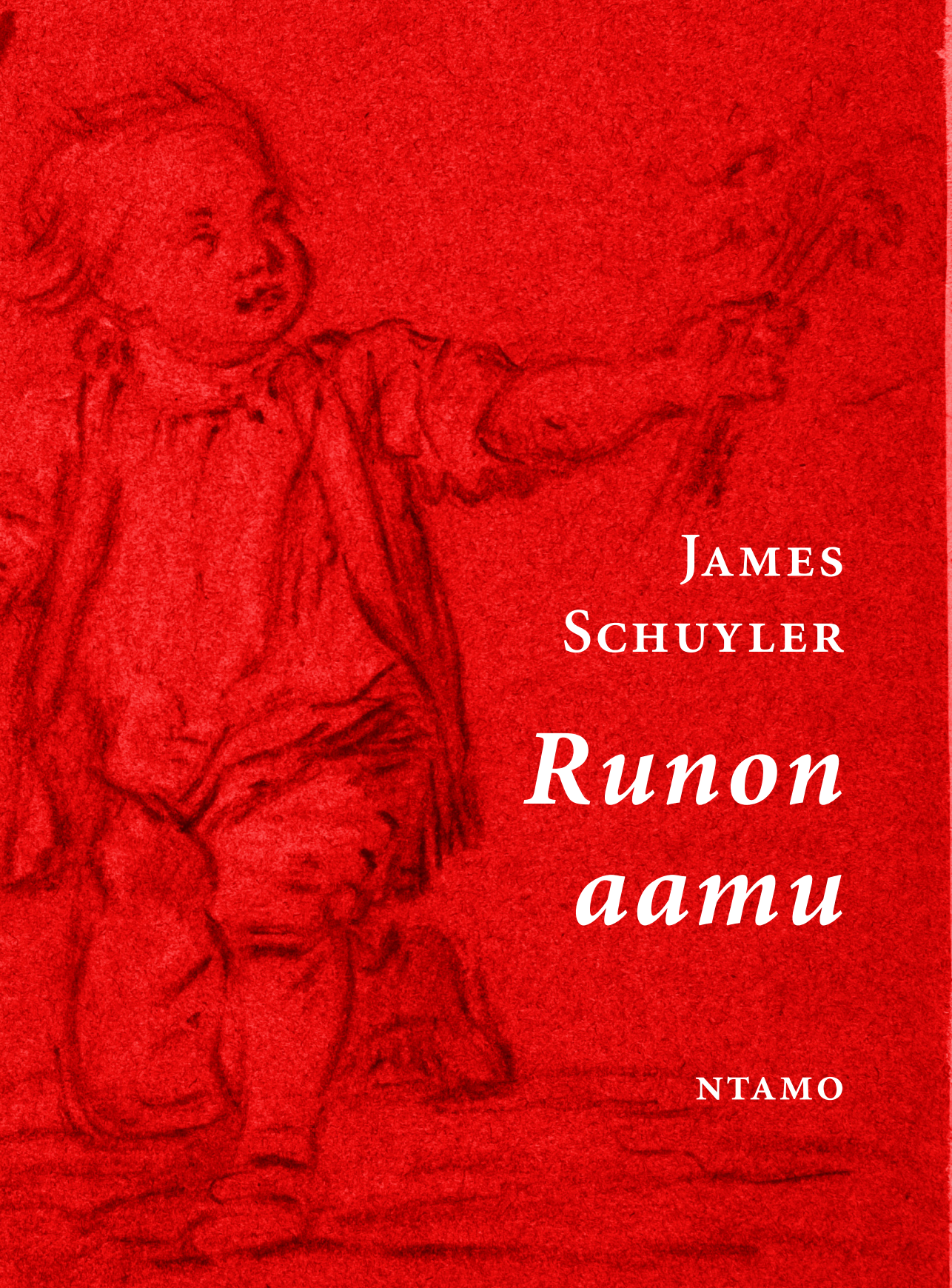

JAMES
SCHUYLER

*Runon
aamu*

NTAMO

Runon aamu

JAMES SCHUYLER

Runon aamu

SUOMENTANUT

Anni Sumari

NTAMO

Helsinki

2020

Kääntäjä kiittää tuesta FILIä,
Taiteen edistämiskeskusta ja
Suomen Kirjailijaliittoa.

Teoksen kääntämiseen
on myönnetty FILIn
suomennostukea.

© The James Schuyler Estate
© Anni Sumari (suomennos)
ISBN 978-952-215-780-5

ULKOASU & TAITTO
Göran de Kopior

KANNEN KUVA
Anonyymi, *Kukkakimppupoika* (1700-luvun Ranska),
musta & valkoinen liitu siniselle paperille,
The Metropolitan Museum of Art, New York

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

NTAMO
Helsinki 2020
www.ntamo.net

Darragh Parkille

UUSIA RUNOJA

Tämä synkkä asunto

Palatessani tänään korttelin
päässä olevasta herkkukaupasta
näin YK:n päämajan
loistavan ja kaikkina
kuukausina ja vuosina kun
olen asunut tässä asunnossa
jonka hankin että sinulla ja
minulla olisi paikka jossa
tavata en ikinä huomannut
sitä näköalassani.

Muistan oikein hyvin
sen aamun kun kävelin sisään
ja löysin sinut sängystä
X:n kanssa. Hän pukeutui
ja lähti. Sinä pukeuduit
myös. Sanoin: ”Viivy
viisi minuuttia.” Sen sinä
teit. Sanoit: ”Näin se nyt
vain on.” Se ei yllättänyt
minua erikoisemmin.

Sitten X otti spiidiä
ja pölly antiikkiarkun
ja ilmastointi-
laitteen jne.
Kun hän oli mennyt ja
sinä olit vaihtanut

Segal-lukon, kysyin
sinulta puhelimesta: ”Etkö
voisi tyytyä vaimoosi
ja minuun?” ”Minua ei
ole tehty sillä tavoin”,
sanoit. Ei mikään yllätys.

Nyt olet päästänyt minut
menemään syytä sanomatta.
Et vastaa puhelinsoittoihini,
sinä jolla oli tapana soittaa
minulle melkein joka ilta
kun asuin maaseu-
dulla. ”Eikö hän ole kertonut
sinulle syytä?” ”Ei, enkä usko
että kertookaan.” Hyvästi. Se
on salakähmäistä ja turhauttavaa.

Kuinka toivoisinkaan sinun
tulevan takaisin! Voisin kertoa
sinulle, miten meillä, kun asuin
Itäisellä 49. kadulla ensin
Frankin ja sitten Johnin kanssa,
oli ihanat näkymät
YK:n päämajaan ja Beekmanin
pilvenpiirtäjään. He eivät
kuitenkaan olleet minun rakastajiani.
Sinä olit. Sinä sanoit niin.

30. kesäkuuta 1974

Jane ja Joe Hazanille

Anna kun kerron sinulle
että tänä viikonloppuna sunnuntai-
aamu maaseudulla
täyttää sieluni
levollisella ilolla:
dyynit toisella puolen
lampi toisella puolen
suomyrtin kyttyrät –
minun lempi-
pensaani (ainakin
tänään) – ovat
vaitonaisia kuin vuori-
jono: mikä
hienostunut profiili
vasten taivasta joka
rusotuksesta vaihtaa
siniseen. Ruusut
värähtelevät, viiniköynnös
terassin toisessa päässä
tärisee ja kääntää
nuorimmat lehtensä
niin että ne näyttävät
kalpeilta ja kukkamaisilta.
Punaolkaturpiaali
tökkii nurmea;
toinen lentää pensaaseen.

Toisaalla miljonäärin
valkoinen château kääntää
kylkeään tavoittaakseen
nousseen auringon. Ei
muita taloja kuin tämä
hurmaava,
elävä maalausineen,
kasveineen ja hiljaa.
En ole sanonut
sanaakaan. On mukavaa
olla yksin ystävien
seurassa. Nousta
ylös tähän aamunäkymään
ja syödä uppomunia
ja vielä yksi paahtoleipä
Tiptreen karviaismarjahillon
(vihreän) kera – ja kahvia,
maitoa, ei sokeria. Jane
sanoi kuulleen että
kylmäkuivattu laatu
olisi terveellisempää kun
kävimme eilen
ostoksilla ja hän
ja John hankkivat
lasittamattomia
sinisiä persialaisia lautasia.
Miten kahvi voi olla
terveellistä? mietiskelin
kun helottava tuuli
hulmusi auton
ikkunassa kotimatalla.

Koti! Miten onnekasta
omistaa sellainen, miten
vaivalloista rakentaa
tämä kauneuden
näyttämö
perheelle ja
ystäville. Ystäville!
Miltä meidän onkaan täytynyt
kuulostaa, juorutessamme
illallispöydässä
viime yönä. Mitä, *se*
illallispöytä on
tämä aamiaispöytä:
”Poika housuissa
ei ole sama poika
ilman housuja”, kuka
sen sanoi? Epäjatkuuus
kaikessa mitä näemme ja olemme:
samuus, silti muutos,
muutos, muutos. ”Inez,
onpa hauska nähdä sinut.”
Tuossa tulee kissa, arvokas
joka tappoi ja kantoi meille
eilen närhen.
Haluaisin lähteä ulos
uimaan mutta
on vähän viileää
siihen. Kylliksi
istuakseni tässä kahvia juoden,
kirjoittaen, tarkkaillen pilvettömän
päivän kypsymistä (miten

sateinen kesäkuu meillä olikaan)
kun Jane ja Joe
nukkuvat omassa huoneessaan
ja John omassaan. Taidan
laittaa lisää paahtoleipiä.

Korean krysanteemit

vieressäni tässä puutarhassa
ovat valtavia ja päivänkakkaramaisia
(miksei? eivätkö muka
päivänkakkarat ole krysanteemeja?),
pensasmaisia ja paksuvartisia,
lehdet sojottavat
ruodeista joista
kukat purskahtavat
sädekimppuina. Rakastan
tätä puutarhaa kaikissa sen tunnelmissa,
jopa suolavihviläisessä
talviasussa, tai nyt
lokakuussa, enemmän kuin
puoliksi muuttuneena: missä
ruusu, siellä rykelmä
ukonhattuja. Tänä aamuna
yksi koirista tappoi
tornipöllön. Bob näki
sen, yritti
estää. Airedalenterrieri
napsautti siltä niskat ja jätti
makaamaan. Nyt lintu
on haudattu omenapuun
alle. Eilen illalla
istuessamme ruokapöydässä
näimme pöllön, hämärässä
valtavana se kierteli pellolla
pöllönhiljaisin siivin.

Ensimmäinen joka täällä on
ikinä nähty: nyt se on mennyttä,
uni jonka vain muistaa.

Koirat haukkuvat.
Studiossa soi musiikki
ja Bob ja Darragh maalaavat.
Istun tuhertamassa pieneen
muistivihkoon puutarhan pöydän
ääressä, liian lämmin paita
päällä lokakuun auringossa
jota kohti Korean krysanteemit
joukolla pyrkivät. Minulla
on tylsä kirja, omenan
siemenkota, tupakat,
tuhkakuppi. Takanani
kukkii tuoksuruuta, jonka
annoin Bobille. Valo lehdillä,
niin paljon nähtävää, ja
ainoa minkä todella näen on
se pöllö, sen hämyyn sekoittuva
kookas ruumis. Pian
unohdan sen: mitä en
olisi unohtanut?
Tai tulen unohtamaan jonain
päivänä: tämän puutarhan, tuulen
vireen liikkumattomuudessa, jopa
sanat, Korean krysanteemit.

”[...]

Huoneessa radio kurluttaa se soi läpi yön hän jättää
sen päälle kuullakseen

Keskiyön uutiset sitten nukkuu ja torkkuu
aamunkoittoon joka on nyt

[...]”

ISBN

978-952-215-780-5

NTAMO

2020

James Schuyler (1923–1991) voitti runoteoksellaan
The Morning of the Poem (1980) Pulitzer-palkinnon.
Anni Sumarin suuri käännöstyö on ensimmäinen
yhdysvaltalaismestarilta suomennettu kirja.